

Եթէ մայրն կրթեալ է, ի բարե-
կրթութեան կը վարժի և մանուկն.
Եթէ հաւատացեալ է, սա նոյնպէս կը
լինի հաւատասօր. եթէ բարեխէր է,
մանուկն կ'առէ զչարը. եթէ ժիր է և
գործունեայ, մանուկն չլինիր ծոյլ և
դանդաղ. եթէ մաքրասէր է, մանուկն

սիրէ զմաքրութիւնս : եթէ տնտեսագէտ է, մանուկն լինի խնայասէր : եթէ առաքինի է, մանուկն չլինիր մօլի : եթէ գլխած է, մանուկն չլինիր ատեցող աղքատին, տառապելոյն և զըրկեալին : եթէ ուսումնասէր է, մանուկն չլինիր ուսումնաստեաց : եթէ պարզասէր է, մանուկն չլինիր պչրասէր : եթէ ազգութեան վրայ գաղափար ունի, մանուկն լինի ազգասէր : եթէ բարոյականացեալ է, մանուկն և լինի բարոյասէր և որ ի կարգին :

Եւ այս բան շատ պարզ է : զի մայրն եթէ ինք կը թեալ է և մայրական պարտականութիւնները քաջ կը ճանձնէ, իբր պահպան հրեշտակ՝ կը հսկէ իւր սրտի հատորին՝ իւր մանկան վրայ : ինչպէս որ պէտք է ընէ ճշմարիտ մայր մը, յայնժամ մանուկն — արու կամ աղջիկ — կը լինի մօր մօտտիպարը :

Այսպէս, ազգի մը հիմը մայրն է, որ կ'ընծայէ հանրութեան շատ բարեկիրթ և օգտակար անդամներ :

Ուրեմն, ո՛րպիսի դաստիարակութիւն տալ հարկ է աղջկանց :

Բայց այս յօդ, շահագրգիռ հարցումի պատասխանելէ առաջ՝ պէտք կըլլայ մտածել նաև թէ աղջիկն յապագային իբր տանտիկին ի՞նչ պարտքեր ունի :

Կինը երբեմն պարզապէս կը նկատուէր իբր աղախին իւր տան մէջ և իբր ստրուկ հանդէպ իւր ամուսնոյն :

Բաղաքակրթութիւնը և սակայն անկէ առաջ Գրիստոնէութիւնը ճանչցուց մեզի թէ ի՞նչ է կինն հանդէպ իւր ամուսնոյն, իբրեւ տան տիկին իւր տան մէջ և իբրեւ մայր առ իւր զաւակըն, բացատրեց կնոջ դերն. հասկցուց անոր բարձր նշանակութիւնն և սովորեցուց թէ՛ կինն ալ առն հաւասար իրաւունքներ ունի իբրեւ մայր և իբրեւ տանտիկին :

Խօսեցանք կնոջ դերին վրայ իբր մայր :

Խօսինք քիչ մ'ալ նորա տանտիկնոջ դերին վրայ :

Արդ՝ ի՞նչ է կինն իբր տանտիկին : Կինն երբեք հաճելի և յարգելի չէ իր արտաքին գեղովը, չպարովը, պըշրանքովը և արդուզարդերով, որովհետեւ անոնցմով չէ որ կինն կը փայլի, իր դերքը կը բարձրանայ և յարգանաց ու անխաժութեան իրաւունք կ'ըս-

տանայ իւր տան կամ՝ ընկերութեան մէջ :

Կինն շատ յարգելի կը լինի և ակնածելի կը դառնայ իբր տիպար պարզասիրութեան, իբր պահպան հրեշտակ խաղաղութեան, վսեմ բարոյականութեամբ, հայկական համեստութեամբ և իբր կին ժրագլուխ՝ մատակարարելով իւր տան պէտքերը, զորս բացատրելն աւելորդ է, վասն զի, յայտնի է թէ տունը մաքուր պահել, կերակուրն համով բայց տնտեսագիտօրէն պատրաստել, կանոնաւոր լուացք ընել — եթէ չենք բռն նիւթական կարողութիւնը — կարելի ու ձեւել իր, ամուսնոյն և տղայոց պէտք եղածները, աղտոտ ու պատռտած հագուստ չկրել և ոչ ալ հագցնել ամուսնոյն և տղայոց, պատրաստել իր և տղայոց զգեստները, ամեն բան չափով մատակարարել, իր վիճակին անյարմար հագուստ չկրել, պարզ գլխարկով ու շրջագգեստով բաւականանալ՝ անչուշտ ամօթ և շռայլութիւն համարելով սուղ գնով գլխարկն և դուրսը շրջագգեստ կարել տալն, որ իրեն բարոյական առաւելութիւն չեն բերեր, մանաւանդ թէ վրան խնդացնելու և զինքը ծաղրելու առիթ կուտան, երբ ուրիշներ եթէ գիտեն մանաւանդ իր ամուսնոյն վիճակն և համեստ կարողութիւնը :

Այրն եթէ կաշխատի շահելու, պէտք եղած ծախքն ընելու և ընտանիքն ու զաւակները կերակրելու, զգեցնելու և խնամելու համար, տանտիկնոջ ալ պարտքն է — կը չեղտնք — տնտեսագիտաբար մատակարարել, աշխատիլ իր առտնին պարտուց անթերի կատարման համար և իր ամուսնոյն մխիթարանքն ըլլալ, երբ սա իւր օրական գործէ և աշխատութենէ ի տուն վերադառնայ :

Բնաւ իրաւունք չէ որ կինն անհեղեղ պահանջումներ ընէ՝ ստիպելով զայրն ընելու համար այնպիսի բաներ՝ որ թէ աւելորդ են և թէ բոլորովին անյարմար իրենց վիճակին :

Շատ սխալ գաղափար է ենթադրել թէ պարզ և համեստ գլխարկ ու շրջագգեստ կրելն ամօթ է :

Ընդհակառակն, շատ մեծ ամօթ է երբ սոսկական կին մը հակառակ իր ամուսնոյն կարողութեան՝ իր չափէն վեր գլխարկ և զգեստ կրէ և արդու-

զարդ ունենայ :

Մի այսպիսի վիճակ բնաւ չպատշաճ իր Հայ կնոջ հայկական համեստութեան և ոչ ալ « Լաֆրանկէ », այլ կատարեալ այլանդակութիւն և շռայլութիւն է :

Ի՞նչ իրաւունքով գանգատիլ թէ արհեստ չկայ, շահ չկայ, առեւտուր չկայ, երբ մարդ կամովին քաջալերէ եւրոպայէ հասած նորաձեւութիւններ, որ մեր համեստ քսակները պարպելու միայն կը ծառայեն :

Եւ ստուգիւ, ի՞նչ է Դարտանելէն ներս մտածը. — ոչնչութիւն :

Ոչնչութիւն կ'ըսենք. վասն զի հագիւ թէ քիչ մը ատեն գործածուելէ յետոյ՝ ոչինչ կը դառնան :

Բայց Դարտանելէն դուրս ելածը ոչնչութիւն չէ, այլ ոսկի, որ կ'երթան պարարել հարուստ եւրոպացւոյն շատ ճոխ սնտուկը :

Մեր Հայ-տիկնայք պարզասիրութեան օրինակը թո՛ղ առնեն Անգղիացի կիներէ :

Անգղիացին իր ճոխութեան մէջ իսկ պարզ է, որովհետեւ սա շատ տնտեսագէտ է, ամեն բան հաշուով կ'ընէ :

Այսպէս են նաեւ Ամերիկահիք, այսպէս են Գերմանիոյ բարձր դասուն պատկանող տիկնայք, ինչպէս և Ծերանացի բարձր դասակարգի տիկնանց համար ալ նոյնը կ'ըսուի :

Ըսուի կամ ոչ, արդէն ուղիղ բանն ալ կը ցուցնէ թէ տիկնոջ գեղեցկութիւնը ոչ թէ շռայլ զգեստուց, գլուխարկին և արդուզարդին մէջ է. այլ հոգւոյ և սրտի գեղեցկութեան, համեստութեան, վսեմ բարոյականականին, պարզութեան և տանտիկնոջ, մայրենի և ամուսնոյ պարտուց անթերի կատարման մէջ է :

Ի՞նչ կ'արժէ կինն, եթէ արտաքին տեսքով շատ գեղանի է. պչրող է, շատ ճոխ ու փայլուն զգեստ կը կրէ, շատ լաւ կը պարէ, հիանալի դաշնակ կ'ածէ, կ'երգէ, ֆորայի սիրահար է և սակայն գուլպա մը հիւսնի, իր ճերմակեղէններն և զգեստները ձեւել ու կարել չգիտէ, տնտեսագէտ չէ, չգիտէ թէ 2-3 օխայ միսէ ո՛րչափ կամ քանի տեսակ կերակուր կ'ընայ պատրաստուիլ և քանի՞ օրուան համար, ևն, ևն, և թէ իր սիրտն ու հոգին

գեղեցիկ չէ, բարոյական կատարելութենէ զուրկ է, ամուսնոյ, տանտիկնոջ և մօր պարտուց նկատմամբ գաղափար չունի, և կատարելապէս չուայլ է:

Մի այնպիսի կին կործանիչ է իւր տան, մինչդեռ չուայլութիւն կոչուած բանն ամուսնոյ, տանտիկնոջ և մօր պարտուց բոլորովին հակառակ է:

Կնոջ սիրական ծառան պէտք է լինի այս երեք բան, այն է, ամուսնոյ տանտիկնոջ և մայրենի պարտուց անթերի կատարումն, յորս է կնոջ բարձր նշանակութիւնն և նորա բուն գեղեցկութիւնը:

Յառաջիկայիւ դարձեալ ունինք գրել:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

ԵՒ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկա հարստութեան կողմէ աշխարհի գրեթէ առաջին երկիրն ըլլալով հանդերձ՝ իւր վարժարանաց ըսկսած է նաեւ արհեստական ուղղութիւն տալ:

Ամերիկայէ մեզ հաղորդուած նոր տեղեկութեան մը համեմատ՝ տեղւոյն վարժարանաց վարիչք նկատելով թէ ուսմունք միայն բաւական չեն տղայոց ապագան երաշխաւորելու, խորհրդ են աշակերտաց արհեստ ալ սորվեցնել իւրաքանչիւրին ընդունակութեան և տրամադրութեան համաձայն, և այս բան զբոսանքի ատեն ի գործ կը դրուի եղեր:

Ահաւասիկ միջոց մը, որով աշակերտաց միտքն թէ կը հանգչի ուղեղային խոնջութենէ, թէ յոյժ շահեկան զբոսանք կունենան և թէ ուսմունքէ ետ չմնալով հանդերձ՝ միեւնոյն ժամանակ արհեստ մ'ալ—ըսել կուզենք ապագայ—ձեռք բերելու պատեհութիւնը կունենան:

Երբ հարստութեան կողմէ առաջին երկիրն համարուող Ամերիկա օգտակար կը դատի իւր զաւակաց արհեստական ուղղութիւն տալ, արդեօք այս մասին մենք ո՞րքան հոգածու և ջանադիր գտնուելու ենք, մենք, որ աղքատութեան կողմէ առաջին ենք:

Շատ գոհ ենք որ մեր յարուցած

կենսական խնդիր—որ հանրութեան օգտին և եթ կը ծառայէ—բազմաց կողմէ հաճելի ընդունելութիւն կը գտնէ և շատեր անձամբ կամ գրով իրենց հաւանութիւնը կը յայտնեն:

Ոմանք ալ—բարեկամք և պաշտպանք կարգ մ'աւելորդ «սխալներու» կը հակառակին եղեր մեր քարոզած արհեստական ուղղութեան գաղափարին, մեր բնաւ փոյթը չէ, ինչ կուզեն թո՛ղ ըսեն մեզի համար և ինչպէս կուզեն թող այնպէս դատեն:

Մեր նպատակն և մեր միակ փափազն — ո՞րչափ որ կրնանք—օգտակար և դրական գաղափարներ հաղորդել է հանրութեան՝ մանաւանդ ժողովրդեան խնարհ դասակարգին:

Մեր պատուական հակառակորդներուն յարգանք և եթ պիտի պարտէինք, եթէ նոքա՝ իբրեւ բարձրագոյն կրթութեան տէր անձինք նման մեծին Բասթէօռի և այլոց՝ սորվեցնէին միջոցներ՝ որովք ժողովուրդն հարստանար:

Բանաստեղծութիւնը կը յարգենք, ինչպէս կը յարգենք նաեւ ամեն ուսմունք, բայց միթէ ամեն ոք բանաստեղծ, գրագէտ և վարժապետ պիտի ըլլայ:

Ժողովուրդն ամեն տեղ և ամեն երկրի մէջ արհեստաւէր կամ արհեստագէտ է, և իւր մէջէ ելած են շատ նշանաւոր ու շատ երեւելի անձնաւորութիւնք, որ տոկուն ու յարատեւ աշխատութեամբ, հաստատամտութեամբ և ինքնօգնութեամբ երեւելի ու նշանաւոր հանդիսացած, զարգացած, յառաջդիմած և է որ վաճառական կամ գործարանատէր եղած են:

Մեր մէջ ալ այս կարգի անձեր շատ կան, որ իրենց զաւակն են և այսօր բարեբաղդաբար առաջնակարգ դիրք ունին:

Իբր օրինակ ինքնօգնութեան և ի խրախոյս ու քաջալեր մեր ժողովրդեան, նոյն կարգի անձանց նկատմամբ այս սիւնակաց մէջ հետզհետէ ծանօթութիւն և տեղեկութիւններ պիտի հրատարակենք:

ՆՈՐԱՎԵՊ

(Տեղական կեանքէ)

*** Շատ շնորհագեղ և խելանի է, բայց պըրանքը կը սիրէ և արդուզարդուց համար հոգի կուտայ. խիստ կ'ախորժի երբ իր սեռէն եղող կամ չեղողներու ուշադրութիւնն իր վրայ դառնայ, իրեն նկատմամբ խօսուի և իր անունն յեղեղուի ընտանեկան աւանդ մէջ. յոյժ փափուկ ճաշակի տէր է, յանկուցիչ, գրաւիչ և թիւթիչ. նաեւ փառասէր, —է՛հ, փառասիրութիւն, բան մը որ իր սեռին բնական է:

Սակայն հակառակ սոյն պայմանաց՝ ունեցաւ խապոտ ամուսին մը, նախանձոտ և սաստիկ կծծի:

Տիկինը ունի անմեղ հաճոյքներ, բաղձանքներ ու փափազներ:

Ինչ ընէ, յանցանքը — իթէ երբէք կրնայ յանցանք համարուիլ — բնութեան է որ զինք յոյժ գեղանի ստեղծեր և դրեր է իր սրտին մէջ փափուկ ճաշակ և սէր առ գեղեցիկն:

Իսկ ամուսինը կատարեալ հակապատկեր մ'է, որոյ սրտին մէջ փափուկ զգացմունք բնաւ գոյութիւն ունեցած չ'են. փափագ մը միայն ունի, այն է դիզել և միշտ դիզել, առանց սակայն վայելել գիտնալու:

Տիկինն միշտ դէմ կեցած ու մերժած էր ամուսնութիւն մը՝ որ շատ անյարմար էր, բայց իր ծնողաց անողոք պահանջման հոլատակելով՝ կը պարտաւորի ձեռքը տալ ամուսնոյ մը՝ որ հարստութենէ զատ ոչինչ ունի:

Այսպէս, հէգ տիկինն երբ ահամայ ձեռքը կուտայ խապոտ ամուսնոյն, սիրտը կը վերապահէ:

Հոգեբանից կը մնայ լուծել ու վերլուծել թէ տիկինն ինչ զգայ:

Ժպիտք ահամայ կը փայլէին այտիցը վրայ. բայց սիրտը կուլար և հոգին կ'արտասուէր:

Սակայն հայրը՝ անգութ և անողոք հայրը շատ գոհ էր, զի փեսին օգնութեամբ կարգի դրած էր գործը, հանգիստ կ'ապրի, մինչ անդին իր շնորհագեղ դուստրը սրտի և հոգւոյ բարոյական ցաւերով կը տառապէր, ոչ կրնար դիմադրել իւր սրտի զգացմանցը և ոչ ալ դրժել հաւատարմութեան՝

զոհ—հակադակ իւր կամաց—ուխտած էր, այո՛ չէր կրնար, որովհետեւ միանգամայն պարկեշտ էր և բարոյականի տէր:

Կը հիւժի, կը տագնապի, և . . . և վերջապէս կը ծիւրի. կ'ընկճի դառն վշտերու ներքեւ ու կը փակէ աչերն ի յաւիտեան:

Ահաւասիկ նորագոյն զոհ մ'ալ անյարմար ամուսնութեան, որ ընկերական աշխարհի բարոյական թշուառութիւններէ մին է, և ո՛վ գիտէ թէ այսպիսի դժնդակ զոհեր ո՛րչափ տակաւին պիտի տանի ի գերեզման և կամ գլորէ յանդունդ վատանունութեան:

ԻՐԱԿԱՆ ԴԵՊԻ ՄԸ

Ծաղիկի վերջնութիւններէն միոյն մէջ սոյն խորագրոյ ներքեւ հրատարակուած էր մի խմբագրական տեսութիւն. որ արդարեւ բուն իրական գոյնովը կը նկարագրէր այն իրական դէպք որ տեղի ունեցած էր այս օրերս նոյն իսկ Թաղ. խորհրդոյ կողմէն: Յաւալի է ըսել թէ թաղեցւոց արժանապատուութիւնը վիրաւորող այդպիսի դէպքեր այս առաջին անգամը չեն, որ տեղի կ'ունենան ստէպ կը պատահին թաղիս մէջ, ի մեծ ցաւ նոյն իսկ թաղեցւոց:

Սակայն ո՛վ է մեղաւորը:

Թողունք այն անցեալ փայլը, զոր երբեմն ունեցած է Դուռ-գափուի թաղը:

Ներկայիս մէջ իսկ. սոյն թաղ իւր բազմահայ բնակչօք, իւր պատմական երեւակ փառաւոր տաճարներով և իւր բազմաթիւ կայուածներով օժտեալ երկսեռ վարժարաններով, վերջապէս իբր Պատրիարքանիստ թաղ մը իւր վայելած բացառիկ դիրքով, պարտ էր այսօր առաջինն հանդիսանալ մայրաքաղաքիս շրջակայ բոլոր թաղերու մէջ. պարտ էր որ ինքք օրինակ մ'ըլլար բոլոր թաղերու թէ եկեղեցեաց պայծառութեամբը, թէ վարժարանաց բարեկարգութեամբը, և թէ թաղային գործոց բարւոք մատակարարութեամբը:

Այլ սակայն հարկադրուած ենք ցաւ ի սիրտ խոստովանիլ թէ, այսօր բոլորովին զուրկ այդ ամեն բարեկար-

գութիւնէ: անկեալ վիճակի մը մէջ կը գտնուի:

Երբեակ տաճարներ կորուսած են իրենց նախնի պայծառութիւն և եկեղեցական ներքին բարեկարգութիւնը:

Վարժարանն, որ երբեմն իրաւամբ արժանի էր ՄԱՅՐ կոչուելու, և որ Աղգին ընծայած է բազմաթիւ ուսեալ զաւակներ, այսօր հազիւ նախակրթարան մ'իսկ չէ. ըստ անաչառ վկայութեան գիտնական այցելուաց:

Իսկ թաղային սնտուկին վիճակը յայտնի է արդէն ամենուն. մեծագումար բաց մը, որ տարուէ տարի կաճի թէ տոկոսներու բարդուելով, և թէ իւրաքանչիւր տարւոյ հասութիւնը և ծախուց մէջ գոյացած բացովը:

Թող չը զարմանան ընթերցողք լմէ այդպիսի առատ հասոյթներ ունեցող թաղ մը ինչպէս այդ վիճակը կ'ստանայ:

Ուր գործունէութիւնը կը պակսի և ընդհանուր անտարբերութիւն կը տիրէ. հասոյթք արդէն ինքնին կը ցամքին. հոս ի կարգին է կարծեմ. ըսել թէ, ամեն անգամ երբ թաղական ընտրութիւն կը կատարուի, թաղեցւոց մէջ հազիւ 1/3 մասը կը մասնակցի քուէարկութեան, և այդ ալ ինչ ձեւերու տակ,—հարկ չկայ բացատրել:

Ուրեմն, այս աստիճան ծայրայեղ անտարբերութեան մէջ գտնուող թաղ մը՝ ալ ինչ իրաւունք ունի դժգոհութիւն յայտնելու:

Իրաց այս վիճակին մէջ, նախորդ թաղ. խորհուրդը ուղեց բան մ'ընել. հասոյթի աղբիւր մը ձեռք բերել. և այդ էր դադարի ծածկոյթի հասոյթը՝ զոր չկրնալով ձեռք բերել, ստիպուեցաւ հրաժարիլ՝ հրատարակելով իւր պատճառներ: Ներկայ առժամանակեայ թաղ. խորհուրդն ուրիշ բան չըրաւ. այլ նոր ցուցակ մը պատրաստեց կամ ընդունեց, որոյ համեմատ կանխիկ գանձել որոշած է. որ տեղի տուաւ թաղային ընդհանուր դժգոհութիւն:

Թերեւս այս ալ բնութեան մէկ օրէնքն եղած ըլլայ, թէ մեռեալ թաղի մը մէջ մեռելներէն միայն կրնայ հասոյթ մը գոյանալ:

Չը մոռնանք ըսել թէ, արդի թաղ. խորհուրդը մի մեծ անխոհեմութեան մէջ եւս գտնուեցաւ. մաս մը տոկո-

սաւոր պարտք վճարելու համար, եկեղեցւոյ հասոյթարեկալուածներէն մի քանին ծախելովը, թէեւ որոշմամբ Տըն. անսական խորհրդոյ, բայց զայդ ընկելը շատ դիւրին դործ մ'է. բայց ոչ երբէք գործունէութեան արդիւնք:

Ըստ մեզ, ինչպէս որ թաղեցւոց ողջամիտ մասն ալ այսպէս կը խորհի. միակ դրութիւն մը կայ, որ կարող պիտի ըլլայ այս թաղ իւր անկեալ վիճակէն վերականգնել. և այդ է. կարող խնամակալութեան մը հաստատութիւնը, որոյ օգուտները մի քանի թաղերու մէջ ակներեւ են:

Թաղին շահը այդպէս կը պահանջէ այժմ:

(Թաղեցի «Պ»)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ Գաւառական Վարչութիւնը պաշտօնագրով մը խնդրած է Ամեն. Ս. Պատրիարքէն փութով զրկել առաջնորդական ընտրելեաց ցանկը:

—Պատ. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ նախնիքաց օր Կրօն. ժողովոյ ներկայանալով խնդրեր է որպէս զի իւր անուն վերցուի Պալլքէսէրի առաջնորդական ընտրելեաց ցանկէն:

Ժողովը հաւանելով Ն. Գերապատուութեան արդարացի դիտողութեանցը՝ ըստ այնմ տնօրինել է:

—Յաւալիկայ ուրբաթ օր ժամ 4ին Գաղ. ժողովը ի նիստ պիտի գումարի Ղալաթիոյ խորհրդարանն, իսկ ժամը 6ին խառն ժողովը նիստ պիտի ընէ անդ:

Նաեւ նոյն օր Ուսումն. խորհուրդը նիստ պիտի ընէ ի Պատրիարքարան:

—Ուսումն. խորհրդոյ Ատենապետ Աղնուա. Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի նախնիքաց օր Պատրիարքարան գնաց և Ամեն. Ս. Պատրիարքէն խնդրեց որպէս զի Ուսումն. խորհրդոյ կողմէ պատրաստուած և արդէն մատուցուած ընդհանուր վարժարանաց Ուսմանց Ծր. րազիւրը Խառն ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ ուղարկութեան առնուի և վաւերացուի:

—Եգիպտոսի Առաջնորդ. Իզմիրլեան Գեր. Տ. Մարութոս եպիսկոպոսի հրա-

ժարականը ծանուցած և յայտնած էինք թէ Ազգ. Վարչութիւնը մերժած է, զոր կը խնդրէին նաեւ եգիպտացեան ազգայինք: Սակայն Ն. Գերապատուութիւն պնդած ըլլալով՝ Ամեն. Ս. Պատրիարքն և Քաղ. Ժողովոյ Ատենապետ Ղազարոսեան Ազնուա. Սահակ էֆէնտի նախընթաց օր շատ համոզեցին զՆ. Գերապատուութիւն որպէս զի չպնդէ: Յուսարի է որ ետ առնու:

— Մանգումէի-էֆքեար լրագիրն՝ որ իւր խմբագրին՝ Մեծ. Կարապետ էֆէնտի փանոսեանի հիւանդութեան պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր չէր հրատարակուէր, երէկուրնէ վերսկսաւ հրատարակիլ:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Ազնուա. Ներսէս էֆէնտի Ներսէսեան որ իւր Ազնուափայլ Ընտանեօքը մի քանի ամսէ հետէ Եւրոպա կը գլուխուէր, աստ վերադարձաւ:

— Նոյնպէս, Ազնուա. Պարիկ էֆէնտի Կիւլպէնկեան աստ վերադարձաւ Եւրոպայէ:

ԾԱՂԻԿ ՄԱՆՐԱՎԻՊԱՑ

(Քաղաքում)

Կրսեն թէ գաւաթ մը գինին, կը զօրացնէ զմարդ, կըսէր արեւալ մը, մինչդեռ ես քսանէ աւելի խմեցի և զարմանալի՝ բան, չեմ կրնար ոտքի վրայ կենալ:

Դիչեր ատեն երբ մթութիւնն ամեն կողմ տարածուած էր, կոյր մը կը գայլէր լուսաւոր լապտեր մ'ի ձեռին և ջրով լի սափոր մը ուսին վրայ: Անցորդ մը նմա հանդիպելով՝ հարցուց զարմացմամբ թէ՛ լապտերն ինչ բանի օգուտ ունէր քանի որ ամեն բան իրեն համար մութ էր:— Ինձ համար չեմ գործածեր, պատասխանեց կոյրն, ալ քեզ նման ապուշներու՝ որ վազած ժամանակին ինձ չբաղխին, ու սափորս չկոտորեն:

Վոլթեր և Բիրօն ժամանակ մը պանդոկի մէջ անցուցին: Օր մը Բիրօն Վոլթերի սենեկի դրան վրայ ինչպէս բառը գրեց: Վոլթեր զայս տեսնելուն

գնաց առ Բիրօն, որ զարմացած այս ա. նակնկալ այցելութեան վրայ, հարցուց «Ինչպէս եղաւ որ այցելեցիք».— Պարոն, պատասխանեց նմա Վոլթեր՝ «Ձեր անունը դրանս վրայ տեսնելով՝ ուզեցի այցելել ձեզ»:

Արիստիտի կը հարցնէին թէ ինչ տեսակ կնոջ հետ պէտք է ամուսնանալ:

Արիստիտ պատասխանեց՝

«Այդ մասին ոչինչ գիտեմ.— եթէ գեղեցիկ լինի, զձեզ կը մափնէ, եթէ տգեղ լինի, ձեզի անհաճոյ կը թուի, եթէ աղքատ լինի, զձեզ կը կործանէ, և եթէ հարուստ լինի, ձեր վրայ կ'իշխէ: Ձեզ անկ է ընտրութիւն ընել»:

ՌՈՏՈՐՈՑԻ ՍՊԱՍՈՒՀԻՈՅ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Անուշիկ տէյգէ, մախուս պարեւ կընեմ, աչիցդ կը պագնեմ կը:

Քեզի շատ պաներ պիտի ըսեմ կը, ինծի հիշ մի մոմտար, հոս աղէկ տեղ մը մտայ, բէգ խօշնիտ իմ կը, հացը միսը կէնիշ, տարին իրեք խաթ լաթ, ամիսն ալ ութը մէծիտիյէ կառնեմ կը: մինակ օրթայի խըզմէթ կընեմ. աղաս օր ըսես, վրաս կը մեռնի կը. առտուն ապապրածս իրինկունը պըտը պերէ. հանըմըս օր ըսես, նէ, նէ կան պէլլի է նէ չի կան. մանճայի ժումէ ժում էրէսը կը տեսնեմ կը. պաշխա ատեն կիտես, կի հոն չէ. չբայանտա կըսեն բիյանգա կըսեն ինչ կըսեն պան մը կայ, օր մատներովդ չալեն կը, տէ. յօր իրինկուն ատ չաղըլին տէմն ի:

Պատի տղայ մը ունի, վախնամ օր բօստածի կըլլի. հապըրէ հանըմիս կիր կը բերէ կը տանի, պապան ալ ինտոր կը սիրէ իր լակտը, տեսնա՛ս. . . որ մէկը ըսիմ, տէյգէ, էնչաղ պաներ տեսայ օր քիչ մնաց խելքս պըտը թըռցունէի:

Հէլէ Ստանպուլու կնկտոց խելք չի հասնիր. սիւս կըսին, մօտա կըսին, հոգի կուտան կը. ճէհնը ճէհէզը կը ծախին կուտան մէկ մէնտիլին, ալ պըտը հասկընաս օր խուսուր պաները ինտոր կերթայ կը:

Տըրացնուս կէնճը էրկէն խեր մը չունի, գա տէյգէ, ուտելու հաց չու.

նի, տուրս էլլելուն սիէսը տեսնաս. հըման կըսես օր էլլիուց կնիկէն է. ա. մա պիտի ըսես օր ծարը կելլի. քէօր. նամ օրը ծարը ճոթը կիտծող չիկայ:

Առտու իրինկուն էրկտոցնուն հետ կուր կընեն, պիւթիւն սիւսի համար է կուրնին. ալուճով օսկին կըլտան, ֆիստան մը կը շինեն, հինկ վեց տըր. պա կը հագնին, ետկը պարիթ էղաւ կըսին կը նետեն մէկտի:

Կըլլընուն չապլայի բարայով մեր թէքիրտաղը տուն մը կառնուի. ալ մնացածը հասկցի:

Հագուեցին օր տեսնաս նէ, տէյ. գէ, խնդալէն կը մարիս կը. մըռօ կը. սին ճերմակ լաթ մը կանցունեն մէշ. կերնին, վրայէն հատ մըն ալ. ինտօր հասկցնիմ, հինտ տալուդիի նման կու. ուն ու կուռին, անկէ էտընին սէմէր մը կը տնին, աս սէմէրը չէմպէրներով շինուած խուլէի պիլիմ պան մըն է:

Ֆիստանը չի հագած՝ խուրսէ կը. սին հաստը կտաւէ մէկէնէ մը կայ, անով կը պաշլային մէշկերնին սիւմիլ ու սիւմիլ, էնչաղ օր, մէշկը կըլլի պիլէկիս հաստութիւնը. գա տէյգէ, աշուրներ. նին տուրս կիյնի, կէնէ հոգ չեն ըներ կը:

Էրէսնին բուտրա՝ կըսին ալուր մը կայ, անով կը ծեփին, աշուրնուն քօ. վընտիների սեւ կը քսին. գա սիւս կը. սին սիւս կը լսին:

Տարի մը չի քչիր պըտը գամ, ին. ծի Հալլախին սըրան ծախու տուն մը նայէ տէ կինը կիտծուր օր աղայէս բարա ուղիմ, Գէօսէյէնց Մանժօյին պարեւ, Ամճայէնց պարեւ, Սալխօյէնց պարեւ, ամենուն ալ պարեւ կընեմ կը,

Դուն ալ ատ տեղիները ինծի պի. տի կրիս կը:

ԹԵՔԻՐՏԱՂՑԻ ԲՐԱՅ

ԳԻՒՂԵ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

(Վերջնէն Բուէն)

Տիկինն երկար ատեն ի լուր սպա. սելէ յետոյ՝ տեսնելով որ միս գալիք չունի. կսկսի շուարիլ, իրար անցնիլ ու խուովիլ. օրովհետեւ կերակուրի առե. նը կը մօտենար:

Այս միջոցին դուռը զարնոտեցաւ, տիկինը քիչ մը շունչ առնել սկսաւ և ուղղակի դէպ ի դուռը վազեց, սա.

կայն ո՛վ ըլլայ աղէկ: Պօլոէն մի քանի բարեկամ կ'ընեն:

Անհնար է նկարագրել տանտիկ-նոջ յուզումը, զոր կզգար, և սակայն առ երեսս քաղաքավարութիւն կեղծելով՝ մեծարեց նորեկները, որ նոյն պէս պօռնակներով եկած էին, այսինքն կենալու:

Հարկ չկայ հրատարակել այն խօսակցութիւններ, զորս կընեն կանայք սովորաբար. ուստի թողլով կրկին հիւրերը որ խօսին ներսէն դուրսէն, տեսնենք թէ դուրսը ինչ կընէ տանտիկինը:

Աս ինչ պան էր իմ գուլխուս էկաւ. հասած արմուտի պէս իրարու ետեւէ թափեցան: վայ պանա, պարէ մէկ խորովըս, ճանտան մէկս ըլլան նէ նէ իսէ ըսես, կէնէ ան ալ եօլովը եօլախովը ըլլալու է. հիմա ինչ ընեմ ուտելիքնին մի մտմտամ, գիշերը պառկելու տեղերնին, եաթախ եօրդանը, չէ նէ մի մեր աղային պէրնին հօտը իրաւ օր մարդը ինչ ըսէ նէ հախ ունի մեղայ վայ մեղքիս. խօշ էս աս տեղը խապահաթ չունիմ: նէ տավէթըրի նէ ալ տավէթճի խրկեցի. քէմ սայղըսըղութիւն չէ բրածնին, քա Զապէլ (աղջիկը կը կանչէ. որ կուգայ):

Ախճիկ, աս ինչ պան էր քիկլ ոխնիս էկաւ. հացի ատեն կըլլայ կոր. ուտելիք պէտկ է. ինչ ընենք:

—Մայրիկ. հիչ պան չիկա՛յ:

—Անճախ մեղի կէօրէ բախլայով միս վրան տրեր էմ. քի աս խըտար սիւրիւլին չօգտէր:

—Զըլլայ նէ քիչ մըն ալ եաղին մէջը հաւկիթ կեփենք. քիչ մըն պանիր. իշտէ էղաւ գնաց:

—Հայտէ ցորեկը անանկ ընենք, իրինկունը ինչ ընելու է:

—Գիշերն ալ հոս են:

Քա հապա, չի տեսա՞ր, պօղերով պօռնակներով էկէր էն:

—Մայրիկ, սիրտդ մի հատծուններ, պէյքի ուրիշ տեղ պիտի երթան. իրաւցունէ պիտպիւթիւն սայղըսըգ էն:

—Եաւրում, սայղըն հիմա աշխըրքէն վերցեր է:

—Հէմէն մենք էնք քի մարդու ծանրութիւն տալ չենք ուղեր,

Այս միջոցին հիւրերէն մէկը վար կիջնէ և խոհանոցը տանտիկնոջ քովը երթալով:

Ուսկուհիցա հանճար հոս ինչ կ'ընէք կոր մարմուտիսճիկ, հայտէ վեր էկէք:

—Պիտի գամ, հոգիս. ցորեկուն կերակուրը սըրայի կը գնեմ կոր:

—Մեր ալ սիրտը հրամանքիգ համար կը հատնի կոր. սըրան տիր տէ չորուխ վեր էկու. նոր էկողները հիմա ինչ կըսեն:

(Դարուհիներ)

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Ա

Մտաւորական աշխատութիւնք

(Վերջնիւր Թուէն)

Թիէն, վիթթօն Հիւկօ, Շըվուէյլ, և դեռ քանիներ կան որք խոր ծերութեան մէջ մեռած են իւրաքանչիւրն ի նոցանէ աշխատութեան հերոս մ'ըլլալով:

Եւ որպէս զի մտքի գործունէութիւնը մեր մարմնոյն վրայ չը բերէ տկարութեան երեւոյթներ, որպէս զի ենթակայ չը լինի՛նք ստամոքսային ներշնչութեանց, ջղային անհանգստութեանց, գլխու հիւանդութեանց, և այլն, պէտք է որ միեւնոյն հաւասարակշռութեան մէջ գնենք մտքին աշխատութիւնը մարմնոյն աշխատութեան հետ: Երբ ձեր միտքը կը գործէ, և խոնջեալ այլ եւս կարող չէ շարունակելու իւր պաշտօնը, փոխանակ ոգելից ըմպելիներ, թէյ, սուրճ, ծխախոտ գործածելու, անհամատ օգտակար է ձեր մարմնը աշխատեցնել և մարմնական գործունէութեամբ յաղթել մտաց գործունէութեանէն յառաջ եկած յոգնութեանց, Մարգանք, գիւղերու, գաշտերու մէջ ոտքով պտոյտներ, թիավարել, որսալ: Ընդարձակ վայրի մը մէջ արշաւանքներ ընել, մաքուր և զով օդ չնչել, աւա՛սիկ այն գլխաւոր միջոցներն որոց պէտք է միշտ դիմել երբ չափազանց աշխատած ենք:

Ո՛վ են այն գործաւորներն որք իրենց միտքն ամենէն աւելի կը յոգնեցնեն և կզգան իրենց մտաց զարգացումն ի վնաս իրենց մարմնոյն: Թուենք, բժիշկն որ աւելի իր ուսանողի կեանքին մէջ կը հալի, կը մաշի և միշտ իր միտքն է որ կը գործէ:

Ատենաբանն որ երբեմն երկար ժամեր կը խօսի և ինք միտքն գիտէ այն դժուարին ճիգերն զորս կը կրէ երբ նոր գաղափարներ, նոր կարծիքներ իր միտքը կը ջանայ պարզել ունկնդիր ամբողին առջեւ: Իրաւագէտն որ ժամեր կը վատնէ փաստեր, կարծիքներ գտնելու և պաշտպանելու համար դատապարտեալն, գրագէտն որ իր ամբողջ կեանքը գրքերուն մէջ կ'անցնէ, լինի յօդուածագիր, լինի հեղինակ, լինի թարգմանիչ, իր մտքին գործունէութիւնն է որ կը յաղթանակէ. ուսուցիչն որ կը խօսի իւր աշակերտաց, կ'ուսուցնասիրէ միշտ հետամուտ նոր մէթոտներու, նոր դրութեանց և այլն: Այսպէս են մտքի գործաւորներն, այս է իրենց վիճակը. այն ատեն միայն բարեբեալ և արդիւնաւէտ կը լինի մտքին ծայրայեղ աշխատութիւնը երբ սա կը կատարուի առողջապահիկ պայմանաց ներքեւ. որքան շատ գործենք, որքան չափազանց աշխատի մեր միտքը, չը պիտի տառապինք երբէք, եթէ մեր մարմինն եւս գործունէութեան ու շարժման մէջ գնենք:

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Մէարիֆ նէգարէթը ճէլիլէսի մէմուրիստէն Աչճեան Միքայէլ էֆ, մէքեաթիպը միլլիէտէ թէտրիս օլըն. մագ վէ պիրինճի ճիտի օլմագ իւզըրէ «Պատմութիւն Օսմանեան Պետութեան» սէրլէվհասը թահթընտա էրմէնիճէ պիր թարիսը Օսմանի թէէլիֆ ու նէշր իթմիշ տիր:

Հագիգաթէն պիր սուրէթը մաթլուպէ վէ միւքէմէլէտէ թէէլիֆ իտիլմիշ օլտն իշպու թարիսը Օսմանի տէրս քիթապը՝ հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա վէ պախուսուս Պէրպէրեան մաթպաասընտա Յ զըշֆի յաթլա սաթըլմագտա տիր:

Իւ:

Տ Ե Պ Պ Օ ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՖՆԻ ՃԱՄԻՏԵ ՍԻԵՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

Ս Թ Ա Մ Պ Պ Օ Լ Ք Ե Օ Ր Ի Լ սըրասը թրամվայ
ճատտէսի — 56
Պ Է Յ Օ Ղ Լ Ո Ի Ն Տ Ա Տօղրու եօլտա — 168

Մէջքիւր էնգախանէ վէ սրէչար տիւքքեանյարընտա միւթաաւիտ վէ էնվայի թէրքիպաթը քիմեքիյէ վէ էնգա վէ մուալէճաթ վէ ալէաթը ճէրրահիյէ, վէ ալէա ճիհա լաթիթ իլէ չէլիքտէն մաամուլ աւաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսիէր ուսուլիտէ պաղլար, վէ Ֆրանսըզ վէ Ինկի լիզ էնգալարը, սօլֆաթօնուէն էն ալէա ճիհա, եւրլի վէ էնէպի մա տէն սուլարը, Փօթօկրաֆըլար իչիւն թէրքիպաթը քիմեքիյէ, Պօրտօ չարապլարը, գօնեաթլար, էնվաթ իչիլիլէր, գօգուլու սապուլար, նէ ֆիս բուտրտ, օ տը ֆօլօնեք, աչսուլարը, տիւզկիւնիւքլէր, վէ ըս բէչարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու է տէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօբտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուլթ օլո նուր: Քէզալիք մէջքիւր տիւքքեանտա մուալէնէի թըպպիյէ տախի իճ րա օլունուպ, պունտա մախսուս օտալար վար տըր կլճէլէր աչիզ տըր: Ձէյլ—Պիլճիւմլէ էնգա վէ էսթաամըղըն էն ալէա ճիհաիւտէն օլտու ղունու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթըլարընը Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ րաղպէթլու էհալիյէ իլան ու պլյան խաշիլիզ:

ԼՍԴ ԵՄՍՍԿ ԵՄՊԳԹՎԿԿԿԿ
ԼԱՐՈՒՍՆԷՉ
ԱՊԱՀՈՎԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մաւք փողոց, Բարիդ
Գրամագրութիւն, 4,000,000
Վճարեալ ֆլանքերն իրը 30,000,000
Աւելի յնդարձակ տիպիկութեանց համար գրիմիլի գրանցանկով ընդհանուր գործա-
կալութեան, Ղարաթիւս, Մահմուտիյէ վարդ: Թիւ 2, ձեռնարան խան, Գամուհ-
տիլի Պանգալի գրիմաց:
Ընդհանուր գործածակալք բովանդակ թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՕՆ ԲԱՅԵՐԼԵԱՆՆ ԵՒ ԸՆԴ

— 60 —

սեղանին վրայ սիրահարութիւն չըլլար: Սանկ պզտիկ երգ մը ծամէ նայիմ: Աղանդերի ա- տենն է հիմակ. երգելու վարկեանը եկած է:

— Բայց, մօրեղբայր, ըսաւ Սէզաուին, հարս- նիքներու մէջ չեն երգեր. ձգեցէք, գէշ բան է. գործաւորաց հարսնիքներուն մէջ միայն կ'երգեն:

— Քեռդուստր իմ, քու ագ խօսքդ կա- պացուցանէ թէ գործաւորք մեզմէ աւելի կը զրօսնուն. և ես կարճ խելքովս կըսեմ որ ա- նոնք լաւ ճաշակ ունին եղեր, իսկ մենք յօռի- Ես երգ կ'ուզեմ, ե՛րգ: Արի՛, Բանդալուն, պատրաստ էք:

— Նաւապետ, առաջարկնիդ մերժելուն համար շատ կը ցաւիմ. բայց ամենեւին եր- գել չեմ գիտեր:

— Ներեցէք, նաւապետ, ըսաւ տիկին Է- դուալէ կէս մը ոտքի վրայ ելնելով՝ աւելի ու- չադրութիւն գրաւելու համար. եթէ կը հա- ճիք թող տալ ինձ, քանի մը կտոր ոտանաւոր- ներ դրած եմ բարեկամուհւոյս Սէզաուինի ա- մուսնութեան առթիւ, զորս պատրաստ եմ կարգաւ ձեզ:

— Շատ աղէկ, տիկին գրագիտուհի և տի- կին բանաստեղծուհի, ըսէք տեսնենք սա ո- տանաւորները. ատոնք արգելք մը չեն ետքէն

— 57 —

մտնայ իր մօրեղբայրը հանդարտեցնելու և հասկցնելու թէ սպասաւորը միտք չունէր զինք ծաղրելու:

Վերջապէս Լէօնտի-Կուա երեւցաւ շիշ մը մադէրեան գինի բերելով. նաւապետն ըսաւ իրեն.

— Ինչո՞ւ տեղէդ դատուեցար:
— Մադէրեան գինի բերելու համար:
— Բայց կրնայիր ուրիշի մը բերել տալ:
— Այո՛, բայց խօսքս մտիկ չըրին. ինձ ծե- րուկ թզուկ կըսեն կոր:
— Ըսողին աղւոր ծեծ մը քաշէ, և ձեռ- քէն շիշերը առ:

— Դիտուս վրայ, նաւապետ, առաջին առ- թիւ կը կատարեմ ձեր հրամանը:

Բայց էլվինա մերժեց խմել գինիէն. ուստի նաւապետն ըսաւ փեսին.

— Բանդալուն, քոյրդ ինչո՞ւ չուզեր մա- զերեան գինի խմել:

— Ինչու որ գինի խմելու սովորութիւն չու- նի, նաւապետ. կը վախնայ որ իրեն գէշ կու- գայ. և յիշաւի ալ, այդ ըմպելին կրնայ թըմ- րեցունել զինք:

— Օ՛հ, կը տեսնեմ որ լաւ կըթուլիւն ա- ռած է. բարեբախտապէս կնիկդ այդ կըթու- թիւնը պիտի փոխէ. քուրիկդ լաւ ձեռքերու

ՅՕԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱԾԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիւթիւթի մէջնոյն զըլմագ, էսկիտէն պէրո մէջնոյն զըլմագ, մէջնոյն մալիւթիւ տիր: Պու տէֆա Ելլորթաւնըն էն մէջնոյն ֆապրիգալարընտան ճէլպ տէրէք, ալթը լիյէմիլի տոնաթմըլ ոլտուղումուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշթերիւթիւթի հէր հալտէ մէջնոյն գալաճաղաթ տըր: Գաթալ հալաաա պիլէ րէիւմ չէքիւր: Զօճուղար վէ չօղ տուրմաղա ի էհամմըլիւ օլմալանլար իչին, էն սոն իւսիւթէ (էնաթաթտէ) եանի միւշթերիւթի եօրմաղալըն րէիւթէր չէքիւր: Պուտան մաաաա ֆօթօկրաթ իչին էն մէջնոյն ֆապրիգալարտան հէր ճինս մաթինա վէ լէվաղիւթ վէ էճգա կէթիւթիւթիւթիւթ, էհվէն ֆիյաթիւ սաթըլուր:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս վէրիւթիւթ, մէրաղըլար իչին 180 զրուշա գաաաթ մաթինալար ֆիւթիւթ օլուրմուր:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ

ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱԱԱՆ

ԽՄԲԱԴԻՐ Մ. ԳԱՓԱՄԱՃԵՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

Ֆ Ռ Ա Ն Գ Ֆ Օ Ր Թ ՈՒ Ա Չ

Տ Է Ն Ի Չ Ս Ի Կ ՈՒ Ր Թ Ա Գ ՈՒ Մ Բ Ա Ն Ե Ա Ս Ը

Սէրմաե ֆրանգ 0,250,000

Ինթիւթաթ ազչէսի ֆրանգ 1,270,000

Մէզքիւր գումրանիա տէնիզ գաղալարըն գարըլ վաթօրլարտա վէ կէ միլէրտէ երւքլէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլուրման միւճէվէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրագը զանէթ էհվէնիէթ վէ սուհուլէթիւ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթիւ մէպալիլի քիւլիլիէթի սիկուրթա իտէպիլմէք իչին իչպու գումրանիա էվրօթաաա 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումրանիալարըլա պիլլէլմիւ տիր: Պուլարըն թէքմիլ սէրմաե վէ ինթիւթաթ ազչէսի 100,000,000 ֆրանգը կէչէր:

էքմիլ Թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻԻՆԻՍ ՊԻՐԼԵՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ

Սէրմաե

Ինթիւթաթ ազչէսի 1888 Յունիսէ գաաաթ

Սէնէվի իրաա 1888 Յունիսէ գաաաթ

Ֆրանգ 8,000,000

Ֆրանգ 4,817,262

Ֆրանգ 10,069,700

Մէզքիւր գումրանիալար տէքօղիթօլար վէ իտանլէր վէ անլէր իչինաէ պուլուրման մալլէր վէ մօպիլեալարը զանէթ էհվէնիէթ վէ սուհուլէթիւ, թէճմիլնաթ գալիլիէ թաճթընտա օլարաթ սիկուրթա իտէրլէր:

Իսթանպօլ աճէնթէսի

Իսթանպօլ, Պահճէ-գաթու, Եօրկիաաա իտան ԳԱՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.—Շիրքէթիւթիւթի Տէրիսաաաթ պանքէրլէրի պուլուրման ներսէսեան Բէտէր վէ Մախաաաաա էֆէնտիլէր հիսապը կէթիւթիւթիւթ, վէ միւտիլիէթի ումուլիէթ թարաֆընտան թաաաթ օլուրմուշ հէր կիւնա զարար ու զիւանը թազմիլէ թէմաթիլէ թալիմաթ ախը իլլէմիլէր տիր:

— 58 —

մէջ պիտի մեծնայ:

Հոն գտնուող կանանց մեծագոյն մասն էլ վինայի վախին մասնակից չէր, և կը փախաւ դէր մադէրեան գէնիլին համն առնուլ. տիկին Յլամպառն իսկ խօսակցութիւնն այս նիւթիս վրայ բերելով ըսաւ:

—Պէտք չէ որ կին մը երիկ մարդոց հետ բաժակահարութիւն ընելէ վախնայ: Մեզի տըկար սեռ կը կոչեն. վասն զի այդպէս ուզած ենք. մենք ճիշդ այնչափ կարողութիւն ունինք որչափ այս պարոնները. մինակ, եթէ յանցանք մը ունինք, այդ կարողութիւնը չի գործածենիս է:

—Կեցցեն, գոչեց նաւապետը. Ռէր ես, Լէօնտի-Կաա, սա գաւաթն պուտոյ լեցուր:

Նաւապետին աչկերուն, որ միշտ ձեռքը բռնած էր մադէրեան գլինոյն շիշը, գետինը դըրաւ դայն և տեսնելով որ սպասաւոր մը երկու շիշով կ'անցնէր անկէց, պատրաստ կոչնաւ կանայ ծառայելու, շիշերուն վրայ նետուեցաւ, և մէկ հատը խից ձեռքէն սպասաւորը, միւս ձեռքով մէկաւ շիշը բռնած ըլլալուն, չի կըցաւ արգիլել զայն ու միայն շատացած մըմապով:

—Ասիկայ առջի պիտի նստիքիդ, ծեւրուկ թիւկ:

— 59 —

Լէօնտի-Կաա իր տեղը դարձաւ յաղթական, և գինի լեցուց իր նաւապետին, որ, խմելէ յետոյ, ըսաւ.

—Էշու ծնունդ. ասիկայ պուտոյ է. ասիկայ շանպէռէն է:

—Իրաւ, նաւապետ, ուրեմն ուրիշ անգամ համը կը նայիմ: Երթամ պուտոյ բերեմ:

—Զէ, շանպէռէնը լաւ է. կ'ախորժիմ, Սեղանակիցք գինիներն աղէկ գտած էին, ինչու որ գինիներուն շատ պատիւ կ'ընէին. տկար սեռն իսկ, տիկին Յլամպառն օրինակէն դրդեալ, հեշտին զուարթութիւն մը ունէր. երիկ մարդիկ ալ պատշաճ կը համարէին մէկ քանին այն կատակաբանութեանց, զորս հարսանեաց հացկերոյթներու մէջ ընելու իրաւունք ունենալ կը կարծեն նորապատէ ամուսինց:

Կը խօսակցէին սեղանին մէկ ծայրէն միւսն. ամեն ոք ոգեւորեալ էր. նաւապետը գոհ կ'էր բեւեր, և կուովը սեղանին կը գաթնէր, գոչելով:

—Շատ լաւ, ընդհանուր ոգեւորութիւն, շատախօսութիւնք կը սկսին. միայն կը տեսնեմ վեհան. որ ամենեւին ոգեւորութիւն ցայց չի տար: Տեսնենք, Բանդալուն, ինչու չէք խօսիլ: Պէտք չէ որ սէրը լեզունիդ կապէ: